

Остров Рождество и неговият червен цвят

Статията подготви: Димитър Желев
<http://geograf.bg/>

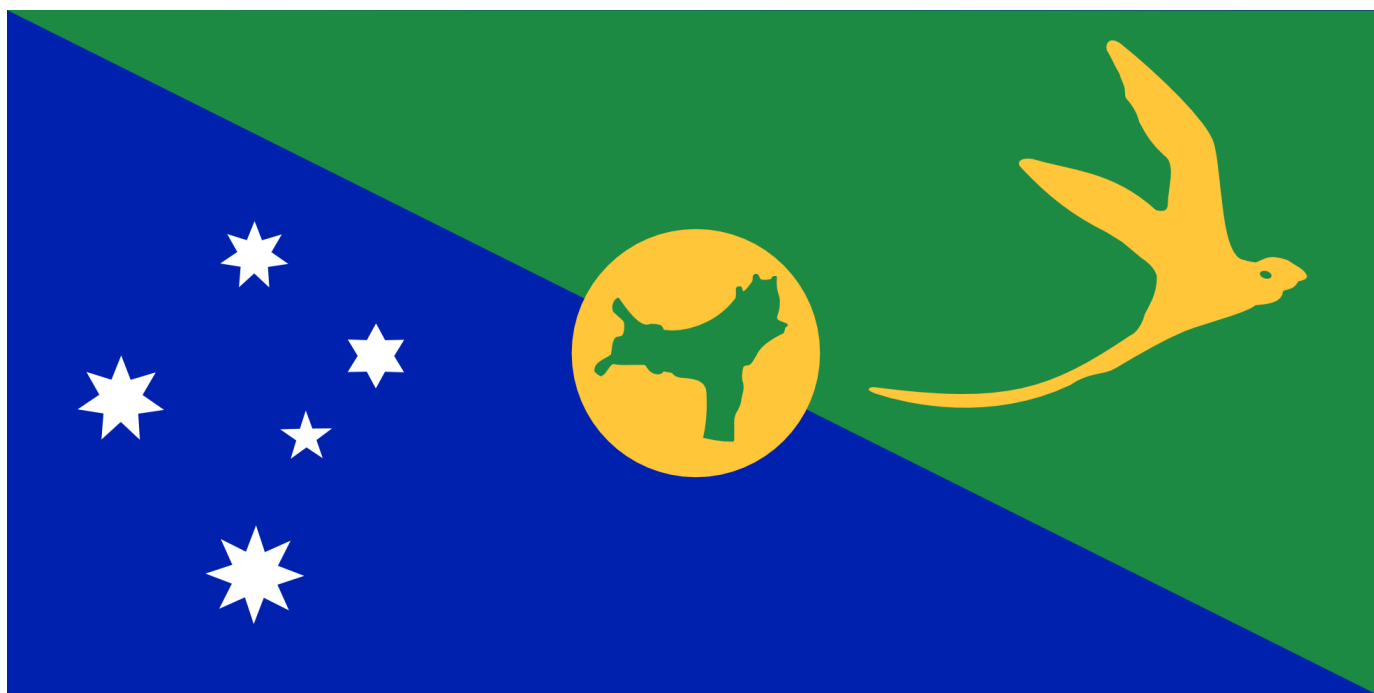
В Индийския океан има един остров, който става червен. Островът се казва Рождество (на англ.: the Christmas Island) и всяка година за няколко седмици той става червен. Не че самият остров сменя цвета на скалите си, а островът е сцена на уникален природен феномен, който изумява с мащабите си. Всяка година много туристи посещават остров Рождество в североизточните части на Индийския океан, за да се насладят на огромната миграция на червените крабове.

Остров Рождество

Името на острова идва от датата, на

която той е открит от европейците. На 25 декември 1687 г. английският мореплавател Уилям Дампир за пръв път нанася на картата острова. Не трябва да се бърка с другите острови с името Рождество, които са в Тихия океан - един край Нова Зеландия и един в островната държава Кирибати.

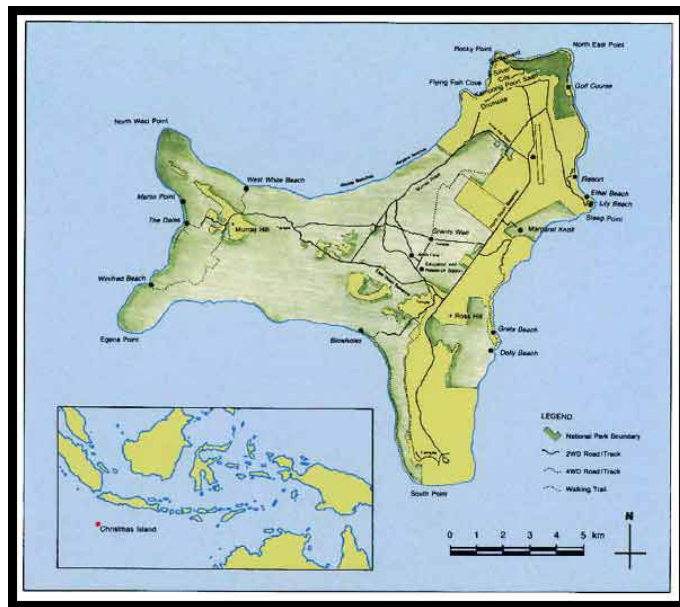
Островът дълго време не представлява интерес за европейците. Едва от 1888 г. е официално анексиран от Британската империя. Причина за интереса са откритите залежи на фосфати (под формата на гуано, птичи тор) и започналият минен добив на тези ресурси. По време на Втората световна война

Флагът на остров Рождество.
<http://nauka.bg>

Рождество е под японска окупация, а до 1958 г. е под администрацията на британските власти в Сингапур. След тази година островът е предаден на Австралия за управление.

Главен град е Флаинг Фиш Коув, където живеят повечето от островитяните, а те са около 2000 души. Това всъщност е и най-старото селище. Около 70% от жителите са етнически китайци, 20% са наследници на европейски заселници и около 10% - малайци. В миналото основен поминък на хората е бил добивът на фосфати, но с окончателното затваряне на мините през 1998 г. туризмът придобива първостепенно значение. Риболовът и земеделието са също важни за местните.

Географска карта на остров Рождество.

Самият остров е вулкански по произход, като в централните му части на повърхността се показват базалтови скали. Останалата част от острова е от варовици, образувани от натрупва-

нето на корали. Най-високата точка е 300 m, но самият Коледен остров е част от висока над 4500 m планинска конструкция, започваща от морското дъно.

Островната фауна

До отварянето на първите мини за добив на фосфати през XIX век островът е необитаем от хората. Дивата природа на острова е била незасегната от човешко действие и екосистемите - напълно съхранени. Това, разбира се, не е продължило за дълго...

Растителността на острова е представена от т. нар. мусонни гори, тъй като климатът е мусонен. Гората, заемаща високите централни части, е от 25 дървесни вида. Папрати, орхидеи и лиани виреят доста добре във влажния микроклимат, който се формира под короната на най-високите дървета. Местни за острова са 125 растителни вида, като 18 са ендемити, т.е. не могат да бъдат открити никъде другаде. По-голямата част от острова попада в рамките на национален парк, създаден с цел съхранението на уникалното биологично разнообразие на Рождество.

И ако растителните видове не са засегнати толкова лошо от появата на човека, животинските са пострадали доста. Двата местни вида плъхове са изчезнали през последния век. Местната земеровка също не е забелязвана от 40 години и се смята за изчезнал вид, а местният островен прилеп е с

популация с критично ниска численост. Засегнатите местни бозайници са най-вече пострадали от въвеждането от европейските заселници на нови и агресивни за околната среда видове, като европейския плъх, например. Домашните кучета и котки са друг голям враг на островните видове.

Най-забележителните видове на острова са морските птици и сухоземните крабовете. Островът е признат за международно важно място по отношение на орнитологичното разнообразие. На него живеят пет ендемични вида птици и още няколко застрашени от изчезване в глобален мащаб вида. Разнообразието от местообитания на

Малко птиче на остров Рождество. Снимка: VK9XM

острова предоставя възможности за тяхното размножаване и запазване на популацията. Освен местните видове на острова гнездят и много прелетни птици.

Крабовете

Над 20 вида раци (крабовете) живеят на острова. Два от тях са изключително интересни и носят голяма слава на Коледния остров. Големият кокосов краб е миролюбиво създание, което повече прилича на прототип на чудовището от филма “Пришълецът”. Той живее единично и може да бъде видян на

различни места из острова. Най-големият представител на членестоногите е познат като все още жив вид на Зе-

мята. Смята се, че е реликт, т. е. се е запазил от стари геоложки времена.

Големият кокосов краб. Снимка: Уикипедия

Червеният краб от остров Рождество (*Gecarcoidea natalis*) е всъщност най-популярният обитател на острова, носещ му световна слава. Често островът е наричан “Червеният остров” именно заради малкото червено раче. Всяка година червените крабове на острова, които според изчисления са с численост около 100 млн екземпляра, правят огромен преход през острова, за да осъществят размножителния си ритуал. През по-голямата част от годината

раците живеят във високите централни части на острова, където е гората. С настъпването на влажния сезон през ноември мъжките раци масово започват да се спускат към океанското крайбрежие. Те буквално заливат всичко по пътя си. Има специални тунели и огради, изградени от хората край пътищата, които помагат на раците в пътя им. Много местни жители отказват да шофират през това време, защото всяко движение на кола е смърт за

стотици животинки. Хората са свикнали с феномена, но почти всяка година големият природен спектакъл се отразява по международния видеообмен.

Какво всъщност се случва? Червеният рак се нуждае от влагата на морското крайбрежие, където от неговите яйца ще се излюпят ларвите на бъдещето поколение. Първи на крайбрежието отиват мъжките. Те издълбават дупки в пясъка, в които се скриват в очакване на женските. След около две седмици и женските се появяват на плажа. Раците си намират партньори за размножителна двойка. След като женската е оплодена мъжките се от-

правят към високите гористи части на острова, а бъдещата майка остава в пясъчната крайбрежна хралупа. След няколко дни, по време на прилив, женските снасят своите яйца и също се прибират във високите части на острова. Няколко седмици по-късно целият остров е отново зает с десетки милиони миниатюрни рачета, които инстинктивно търсят пътя към гората. Много от тях ще загубят живота си по този първи преход, но такава е играта на природата.

Статията подготви: Димитър Желев

Величествената миграция на червените крабове от Коледния остров. Снимка: Уикипедия